

ním přeložiti do jednacího jazyka obce a návrhy učiněné v jazyku jednacím přeložiti do jazyka čsl., jestliže některý člen obecního zastupitelstva, rady nebo komise o to požádá, není toto ustanovení ničím jiným než zevrubnějším provedením zákona jazykového v jeho mezích a nelze dáti za pravdu stížnosti, že by toto ustanovení nebylo kryto jazykovým zákonem.

Pokud jde dále o protokolování návrhů a prohlášení podaných ve zmíněných sborových jednáních v jazyku čsl., nelze přehlédnouti, že uvedený předpis § 3 odst. 2 jaz. zák. o bezvýhradném připuštění jazyka státního vyžaduje k zabezpečení svého provádění dále i toho, aby řečené v státním jazyku učiněné projevy ústní byly také spolehlivě zachyceny a písemnou formou reprodukovány v tomže jazyku, ježto bez tohoto opatření nebylo by pozdější zjištění skutkového stavu po stránce užití státního jazyka bezvadně možno a tím spolehlivé provádění cit. předpisu jaz. zák. by bylo znesnadněno. Ale pak již s tohoto stanoviska ustanovení čl. 80 odst. 4 jaz. nař., předpisující, že v obcích, jejichž jednacím jazykem jest jiný než státní, za předpokladů tam uvedených jest k žádosti navrhovatelově návrhy a prohlášení učiněné v jazyku čsl. zapsati do protokolu v tomto jazyku, jest potřebné k tomu konci, aby se zabezpečilo úspěšné provádění cit. § 3 odst. 2 jaz. zák. a již proto jest kryto § 8 odst. 4 téhož zák.

Tím je prokázána zákonnost použitých právních norem čl. 82 odst. 2 a 4 jaz. nař. v rozsahu, který v daném případě přichází v úvahu.

Další vývody stížnosti obracejí se proti nálezu Boh. A 8076/29, ježto »odůvodnění napadeného rozhodnutí namnoze se shoduje s tímto mezitím vydaným nálezem«. Než tento nálezný řeší otázku jazykové úpravy pozvánek členů obecního zastupitelstva jako vyřízení podle čl. 72 odst. 2 jaz. nař., tedy věc jinou než zde se projednává, řečené vývody stížnosti proto nepostihují obsahu napadeného rozhodnutí v tomto případě a proto odpadá nutnost s nimi se zabývat. To platí zvláště o uplatňovaném právu sebeurčení obcí, o významu citace § 3 v § 8 odst. 1 jaz. zák., o obsahu »ducha« jaz. zák. a o zásadě preponderance státního jazyka, o niž právní normy v tomto případě použité nejsou opřeny.

Tím již padá však i související s tím námitka vadnosti řízení, již shledává stížnost v tom, že jaz. rozhodnutí nedovolává se na oporu zákonitosti cit. čl. 80 odst. 2 a 4 jaz. nař., ani výslovně zásady preponderance státního jazyka ani jiných zásad z jaz. zák. vyvozených.

Č. 10.361.

Jazykové právo: O jazykové úpravě zevního označení obecního úřadu a obecní pečeti.

(Nález ze dne 20. února 1933 č. 7684/30.)

Prejudikatura: Boh. A 8070/29, 8072/29, 8074/29, 8801/30, 10.145/32.

Věc: Obec H. proti zemskému úřadu v Praze o jazykové právo.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Stěžující si obec byla v postupu stolic správních nař. rozhodnutím uznána povinnou, aby v českém textu zevního označení obecního úřadu odstranila zbytečnou a neodůvodněnou pomlčku mezi slovy »obecní« a »úřad« a aby si opatřila obecní pečeť obsahující slovní výplň stejných rozměrů a stejné úpravy v jazyku státním jako v menšinovém a užívala jí na vyhláškách, jež obec vydává v jazyku státním a menšinovém, ježto tyto výroky odpovídají ustanovení čl. 82 odst. 1 a odst. 2 věty 2 vl. nař. ze 3. února 1926 č. 17 Sb. K námitce týkající se poukazu ve věci zevního označení obecního úřadu bylo podotknuto, že ustanovení cit. čl. 82 odst. 1 jaz. nař. předpokládá pravopisně bezvadné a duchu jazyka vyhovující české označení obecního úřadu, zmíněná pomlčka v českém nápisu je však v tom směru neodůvodněnou a závadnou, obzvláště když mezi slovy »obecní« a »úřad« jest podle provedeného šetření dostatečná mezera. Námitka obce, že politický úřad nebyl oprávněn vydávati obci všeobecné pokyny jazykové, prohlásil žal. úřad — pokud jde o příkaz k opatření a užívání dvoj- jazyčné obecní pečeti — za bezpodstatnou, ježto nešlo o všeobecný pokyn jazykový, nýbrž o konkrétní výkon práva dozoru podle čl. 97 odst. 1 a čl. 85 jaz. nař. nad obcí, jež pečeti v předepsané úpravě neměla. Jazykové rozvrstvení obyvatelstva v obci jest pro daný případ dle tohoto rozhodnutí bez významu.

O stížnosti nss uvažil: — — — — —

Ve věci odstranění pomlčky mezi slovy »obecní« a »úřad« stížnost namítá, že v čl. 82 odst. 1 jaz. nař. není obsažen předpis žal. úřadem tam vkládaný o pravopisně bezvadném a duchu jazyka vyhovujícím označení; nejde prý o porušení jazykového zákona neb jaz. nař. při označení obecního úřadu, čehož úřad okresní ani netvrdí, nýbrž kárá toliko vsunutí pomlčky, a pak také není důvodu k zásahu podle čl. 97 jaz. nař. Tato pomlčka není prý nesprávností, za jakou žal. úřadem je prohlašována, zvláště když — jak již v prvé stížnosti bylo uplatněno — jako rozdělovací znaménko měla zameziti, aby obě slova, mezi nimiž pro nedostatek prostoru nemohla býti nechána dostatečná mezera, nebyla čtena jako slovo jedno.

Tato námitka není důvodna. V souhlase s názorem žal. úřadu jest čl. 82 odst. 1 věta 2 jaz. nař. o označení jazykem čsl. rozuměti nutně jen tak, že označení takové jazykovými předpisy nařizované musí býti ovšem i jazykově správné, aniž je třeba k tomuto výkladu zvláštního odůvodňování. Stejně nepotřebuje zvláštního odůvodnění skutečnost, že oddělovati podstatné jméno od přívlastku, toto blíže označujícího, vodorovnou čárkou jako v daném případě, jest v jazyce čsl. jazykově nesprávným, proto jest vytýkaná závada porušením uvedeného předpisu jazykového a pak ovšem jest tím i dána podmínka k zásahu podle čl. 97 odst. 1 jaz. nař. — — —

Ve věci obecní pečeti popírá stížnost platnost čl. 82 odst. 2 věty 2 jaz. nař., o něž napadené rozhodnutí se opírá, tím, že není vydán na základě a v mezích § 8 odst. 1 jaz. zák. Při tom stížnost, vycházejíc z toho, že napadené rozhodnutí vybudováno jest na právních názorech vyslovených nss-em, zabývá se dotčenými nálezy, tak nálezem Boh. A 8070/29 a 8072/29. Prvý vyslovil, že zmocnění vládě dané § 8 odst. 1 jaz. zák., aby

upravila užívání jazyků pro úřady samosprávné . . . , zahrnuje též jazykovou úpravu obecního razítka a dále že o jazykové úpravě obecních razítek neobsahuje § 3 jaz. zák. žádného ustanovení, že však státní moc výkonná podle § 8 odst. 1 jaz. zák. může provéstí ostatní úpravu užívání jazyků pro samosprávné úřady bez ohledu k ustanovením § 3 jaz. zák., avšak v duchu zákona toho.

Tyto názory považuje stížnost za právně mylné a dovolává se jazykového práva sebeurčení obce, založeného na § 28 ob. zř., potvrzeného zprávou ústavně-právního výboru k § 3 jaz. zák. a uznávaného i judikaturou ss-u a také nss-u. Zmocnění § 8 odst. 1 jaz. zák. upravití užívání jazyků u samosprávných útvarů nevylučuje prý nikterak práva těchto útvarů, aby si samy upravily toto užívání jazyků, pokud není upraveno zákonným způsobem, mocí nařizovací.

Než námitkami téhož obsahu zabýval se nss již opět a vyvrátil je zvláště v nál. Boh. A 10.145/32.

Co do platnosti předpisu čl. 82 odst. 2 věty 2 (a toliko o tuto v daném případě jde), vyslovil již také nss v nál. Boh. A 8074/29, 8801/30, že tento předpis vyhovuje duchu jazykového zákona a je kryt ustanovením § 8 odst. 1 téhož zák., ježto obsahuje opatření, které má zajistiti příslušníku státního jazyka za všech okolností vyřízení v jazyku státním.

Pokud jde dále o ducha jaz. zákona a z tohoto zákona odvozenou zásadu preponderance státního jazyka, shora cit. nál. Boh. A 10.145/32 dovodil, že vývody stížnosti s těchto hledisek vedené jsou pro spor vůbec bez významu, když nss ve své judikatuře soustavně uplatňuje právní stanovisko, že není v duchu jaz. zák. takové ustanovení jaz. nař., jež se dá odůvodniti toliko zásadou preponderance státního jazyka, čímž odpadá i nutnost odpovědi na důsledek vyvozovaný z námítky v uvedených vývodech stížnosti uplatněné.

Že cit. čl. 82 odst. 2 věta 2 jaz. nař. není odůvodněn toliko zmíněnou zásadou preponderance, nýbrž ještě zásadou další, duchu jazykového zákona odpovídající, jest uvedeno již shora.

Tu sluší uvést, že žal. úřad jako úřad správní, který podle § 102 úst. listiny nemá práva zkoumati platnost nařízení, musel se v důvodové části svého rozhodnutí přirozeně omeziti toliko na subsumpci skutkových okolností pod příslušné předpisy jaz. nař. a nelze proto shledávati vadu řízení v tom, že v důvodvé části neuvedl zásady, získané abstrakcí z předpisů jaz. zákona, jež by svědčily o platnosti předpisů jaz. nař., jichž se žal. úřad dovolal.

Stížnost konečně má námitku, že čl. 97 odst. 1 jaz. nař. omezuje dozorčí zásah úřadu na případy, že jeho podřízený orgán porušil jazykový zákon nebo nařízení; podobně čl. 85 jaz. nař., jehož zákonnost stížnost ostatně popírá, ježto § 104 ob. zř. týká se plnění a závazků toliko na základě zákona a nikoli nařízení. Podle věty 2. odst. 2 čl. 82 jaz. nař. je předepsáno pro určité tam vyjmenované písemnosti dvojazyčné pečeti užívati, takže příkaz úřadu mohl nejvýše zníti, aby použito bylo pečeti v určitém z případů v jazykovém nařízení uvedených, nikoli však, aby si obec

opatřila takovou pečeť. V tomto příkaze dle stížnosti jest spatřovati všeobecný jazykově právní pokyn, který není právní moci schopný a závazný, a ke kterému politický úřad nebyl oprávněn.

Námítku tuto také nelze uznati důvodnou. Stížnost nemá pravdu v tom, činí-li rozdíl mezi provu větou a druhou odst. 2 čl. 82 jaz. nař. v tom smyslu, že prvá věta ukládá obci poříditi si a míti pečeť dvojjazyčnou, kdežto prý druhá věta takové povinnosti nevyslovuje, nýbrž zavazuje prý obec takové pečeti v konkrétním případě použití. Správný a zřejmě nutný smysl citované druhé věty, že pro určité tam vyjmenované písemnosti musí býti užíváno pečeti se slovní vyplní stejných rozměrů a stejné úpravy i v jazyku státním, jest ten, že vedle příp. jiné úpravy pečeti musí obec míti také pečeť v takové úpravě, v jaké jí má používati pro zmíněné písemnosti, a konečně, nemá-li dosud takové pečeti vůbec, že si ji musí opatřiti.

V projednávaném případě politický úřad k podané stížnosti, že obec v návěštních tabulkách užívá razítka pouze německého, vydal zmíněný příkaz. St-lka v řízení správním netvrdila, ani nyní netvrdí, že obecní pečeť odpovídající předpisu čl. 82 odst. 2 věty 2 jaz. nař. v době vydání příkazu I. stolicí měla, ano k dotazu úřednímu výslovně zprávou z 12. září 1928 prohlásila, že již v době vydání příkazu I. stolice a dosud výlučně používá obecní pečeti jen německé. Rovněž nevyskytlo se se strany této obce tvrzení, že by u ní písemnosti v cit. předpisu předpokládané nepřicházely v úvahu a že by proto takové pečeti u ní vůbec nebylo třeba.

Za tohoto stavu pak není pochybnosti o tom, že jde zde o zjištění porušení cit. předpisu jaz. nařízení a že dotýčný příkaz, daný st-lce, aby si opatřila obecní pečeť v předepsané jazykové úpravě a aby jí užívala ve vyhláškách, jež obec vydává v jazyku státním a menšinovém, není všeobecným jazykově právním pokynem, nýbrž konkrétním správním aktem, vydaným politickým úřadem v mezích čl. 97 odst. 1 jaz. nař. (srov. Boh. A 8070/29, 8074/29, 8072/321).

Má-li napadené rozhodnutí již náležitou oporu v čl. 97 odst. 1 jaz. nař., netřeba se zabývati ještě dále čl. 85 jaz. nař.

Č. 10.362.

S a m o s p r á v a o k r e s n í: Může okresní hejtman zastaviti a zemský president zrušiti usnesení okresního zastupitelstva, aby okres přistoupil za člena »Českého zemského svazu obcí, měst a okresů«?

(Nález ze dne 20. února 1933 č. 12.663/30.)

V ě c: Dr. Leopold E. a spol. v K. proti ministerstvu vnitra o členství okresu K. v »Českém zemském svazu obcí, měst a okresů v Praze«.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.